

Kultuuriministri määruse „Elutähtsa teenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded avalik-õigusliku meediateenuse ja selle osutamiseks vajaliku ringhäälinguvõrgu teenuse toimimise tagamisel“ seletuskiri

1. Sissejuhatus

25.09.2024 vastu võetud hädaolukorra seaduse (edaspidi ka HOS) muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadusega täiendati hädaolukorra seadust ja anti Kultuuriministeeriumile ülesandeks korraldada järgmiste elutähtsate teenuste toimepidevust: 1) avalik-õigusliku meediateenuse toimimine; 2) avalik-õigusliku meediateenuse osutamiseks vajaliku ringhäälinguvõrgu teenuse toimimise tagamine (hädaolukorra seaduse § 36 lõige 2¹). HOSi muudatustele eelnes põhjalik analüüs nimetatud kahe teenuse elutähtsuse määramise hindamiseks, milles vastavalt sellekohasele metoodikale jõuti järeldusele, et tegemist on ühiskonna toimimise tagamiseks vajalike elutähtsate teenustega.

Sama seadusega muudeti ka Eesti Rahvusringhäälingu seadust, nimetades hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2¹ punktis 1 nimetatud elutähtsa teenuse osutajaks Rahvusringhäälingu. Lisaks muudeti elektroonilise side seadust, mille kohaselt on hädaolukorra seaduse § 36 lõike 2¹ punktis 2 nimetatud elutähtsa teenuse osutaja avalik-õiguslikule meediateenuse osutajale üleriigilist ringhäälinguvõrgu teenust osutav sideettevõtja (täna seisuga ainsana Eestis teenuse osutamiseks nõutavat võimekust omav AS Levira).

Määrus kehtestatakse hädaolukorra seaduse § 37 lõike 2 alusel. Nimetatud sätte kohaselt kehtestab elutähtsa teenuse kirjelduse ja elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded elutähtsa teenuse toimepidevust korraldava asutuse juht (antud juhul kultuuriminister) või kohaliku omavalitsuse üksuse organ määrusega.

Eelnõu ei ole seotud ühegi menetluses oleva eelnõu, Euroopa Liidu õiguse rakendamise ega Vabariigi Valitsuse tegevusprogrammiga.

Eelnõu ja seletuskirja on koostanud Kultuuriministeeriumi kunstide osakonna meedianõunik Andres Jõesaar (andres.joesaar@kul.ee, 628 2338), strateegia- ja innovatsiooniosakonna arendusnõunik Karin Närep (karin.narep@kul.ee, 628 2230) ning õigus- ja haldusosakonna õigusnõunik Siiri Pelisaar (siiri.pelisaar@kul.ee, 628 2225). Eelnõu väljatöötamisel on osalenud Eesti Rahvusringhääling ja AS Levira.

2. Eelnõu sisu ja võrdlev analüüs

Määrus kehtestatakse hädaolukorra seaduse § 37 lõike 2 alusel. Sama paragrahvi lõike 3 kohaselt sätestatakse määruses:

- 1) teenuse kirjeldus ehk see, millisele teenuse osale elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuded kehtivad;
- 2) nõuded teenuse tasemele ning valmisolekule osutada teenust ka teiste elutähtsate teenuste katkestuse korral ja hädaolukorras või muus sarnases olukorras;
- 3) nõuded elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks;
- 4) elutähtsa teenuse katkestuse lubatud aeg, elutähtsa teenuse taastamise korraldus ja vajaduse korral taastamise prioriteedid;
- 5) vajaduse korral nõuded elutähtsa teenuse osutaja põhitegevust toetavate teenuste sisseostmiseks teiselt ettevõttelt;

6) tingimused, mille puhul on tegemist elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga, mille lahendamist korraldab elutähtsa teenuse toimepidevust korraldav asutus;

7) elutähtsa teenuse planeerimata katkestusest, katkestuse ohust, elutähtsa teenuse toimepidevust oluliselt häirivast sündmusest või sellise sündmuse toimumise vahetust ohust, hädaolukorrast või selle ohust (edaspidi sündmus) teavitamise kord ning sündmuse kohta üksikasjaliku aruande esitamise tingimused ja kord;

7¹) vajaduse korral maksimaalne lubatud tähtaeg käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel sätestatud elutähtsa teenuse toimepidevuse nõuete täitmiseks alates isiku määramisest elutähtsa teenuse osutajaks;

8) muud elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamiseks olulised nõuded.

Määrus koosneb kuuest paragrahvist.

Eelnõu § 1 sätestab **elutähtsa teenuse kirjelduse**, määratledes nii Eesti Rahvusringhäälingu kui ka ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja (AS Levira) ülesanded.

Kriisiolukorras operatiivse ja objektiivse info edastamine elanikkonnale on ühiskonna toimimise jätkumise eeldus. Samas tuleb arvestada, et kriisiolukorras ei ole võimalik tagada elutähtsate teenuste toimimist nende nn tavaolukorras toimivas mahus, seega on läbi vastava analüüsi leitud optimaalne tase järgnevate elutähtsa teenuste alateenuste osutamiseks.

Eelnõu § 1 lõike 1 kohaselt on Eesti Rahvusringhäälingul avalik-õigusliku meediateenuse osutajana viis ülesannet.

1) Esimeseks ülesandeks on tulenevalt Eesti Rahvusringhäälingu seaduses § 5 lõike 1 punkti 10 sätestatust tagada adekvaatse informatsiooni operatiivne edastamine elanikkonda või riiklust ohustavates olukordades.

2) Kui tavaolukorras annab Eesti Rahvusringhääling eetrisse kolme teleprogrammi ja viit raadioprogrammi, siis kriisiolukorras tuleb tagada vähemalt ühe eestikeelse ja ühe venekeelse raadio- ja televisiooniprogrammi ööpäevaringne tootmine ja edastamine avalik-õiguslikule meediateenuste osutajale üleriigilise levialaga ringhäälinguvõrgu teenust osutavale sideettevõtjale (AS Levira, edaspidi ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja) võrguni.

3) Kolmandaks ülesandeks on eestikeelsete ja venekeelsete veebipõhiste uudiste ööpäevaringse tootmise tagamine.

4) Neljanda ülesandena tuleb Eesti Rahvusringhäälingul tagada punktis 2 nimetatud raadioprogrammide edastamiseks ringhäälinguvõrgu teenuse osutajale ligipääs sidevõrgule vähemalt kolmest asukohast, sealhulgas vähemalt kahest asukohast väljaspool Tallinna.

5) Viienda ülesandena tuleb tagada ettevõtlus- ja infotehnoloogiaministri 19. veebruari 2021. a määruses nr 8 „Elutähtsa telefoni-, mobiiltelefoni- ja andmesideteenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ nimetatud sideettevõtjale (eelkõige Telia Eesti AS ja Elisa Eesti AS, edaspidi sideettevõtja) ligipääs veebiuudistele vähemalt kahest asukohast, sealhulgas ühest asukohast väljaspool Tallinna.

Eesti Rahvusringhääling peab tagama ka ööpäevaringse veebiuudiste tootmise eesti ja vene keeles, kuid veebiuudiste tarbijani jõudmine toimub läbi andmeside.

Ettevõtlus- ja infotehnoloogiainistri 19. veebruari 2021. a määruse nr 8 „Elutähtsa telefoni-, mobiiltelefoni- ja andmesideteenuse kirjeldus ja toimepidevuse nõuded“ kohaselt peab elutähtsa teenusena andmesideteenust osutav sideoperaator tagama andmeside toimimise lõpp-kasutajale määruses sätestatud tingimustel. Seega kui andmeside on tagatud, ei ole andmesideteenust osutavale sideoperaatorile seoses Eesti Rahvusringhäälingu veebiuudiste lõpp-tarbijani viimisega vaja sätestada täiendavaid kohustusi. Eesti Rahvusringhäälingule pannakse aga kohustus tagada andmeside teenust osutavale sideoperaatorile ligipääs veebiuudistele, et need läbi andmesidevõrgu jõuaks teenust kasutavate lõpp-tarbijateni.

Eelnõu § 1 lõike 2 kohaselt on ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja (AS Levira) ülesanded:

- 1) tagada vähemalt ühe eestikeelse ja ühe venekeelse raadio- ja televisiooniprogrammi ööpäevaringne edastamine üle riigi;
- 2) tagada käesoleva lõike punktis 1 nimetatud võrku raadioprogrammide edastamise suutlikkus vähemalt kolmest asukohast, sealhulgas vähemalt kahest asukohast väljaspool Tallinna.

Selleks, et Eesti Rahvusringhäälingu tele- ja raadioprogrammid jõuaksid lõpp-tarbijani ehk elanikeni, peab olema kohustus nende programmide levitamiseks ringhäälinguvõrgus pandud sideoperaatorile, kes osutab Eesti Rahvusringhäälingule raadio- ja telelevi teenust ringhäälinguvõrgus. Käesoleval hetkel on selleks sideoperaatoriks AS Levira.

Eelnõu § 2 sätestab nõuded elutähtsa **teenuse tasemele**.

Eelnõu § 2 lõike 1 kohaselt peab Eesti Rahvusringhääling elutähtsat teenust planeerima, tootma ja üldsusele suunama nii, et teenus oleks häiriva teguri esinemisel minimaalselt häiritud.

Eelnõu § 2 lõike 2 kohaselt peab ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja elutähtsat teenust planeerima, projekteerima, ehitama, hooldama ja kasutama nii, et teenus oleks sidevõrku ja sideteenust häiriva teguri esinemisel minimaalselt häiritud.

Eelnõu § 3 sätestab **teenuse katkestuse lubatud aja**. See on määratletud erinevate teenuste lõikes (raadio- ja teleprogrammi tootmine, veebipõhiste uudiste tootmine ning raadio- ja teleprogrammide edastamine).

Eelnõu § 3 lõike 1 kohaselt tagab Eesti Rahvusringhääling vähemalt ühe eestikeelse ja ühe venekeelse raadioprogrammi tootmise ning sellekohasele signaalile ligipääsu ringhäälinguvõrgu teenuse osutajale katkestuse tekkest mitte hiljem kui 6 tunni jooksul. Maksimaalselt kuue tunnine teenuse taastamise aeg võib osutuda vajalikuks ekstreemsel juhul kui ERR peamaja (tavapärase teenuse osutamise taristu) ei ole ootamatu sündmuse tõttu teenuse osutamiseks kasutatav ning raadioprogrammide tootmist ja edastamist tuleb jätkata teisest lokatsioonist. Juhul kui ekstreemse olukorra tekke võimalus on täpsemalt ette prognoositav, siis on ERR kõrgendatud valmisolekus ja saab teise lokatsiooni kasutusele võtta tunduvalt kiiremini või isegi ilma eetrikatkestuseta. Raadioprogrammi taastamise hetkest tagab Eesti Rahvusringhääling raadiouudiste tootmise sagedusega vähemalt 12 korda ööpäevas, mis minimaalselt tähendab täistunni uudiseid päeval ajal.

Eelnõu § 3 lõike 2 kohaselt tagab Eesti Rahvusringhääling vähemalt ühe eestikeelse ja ühe venekeelse teleprogrammi tootmise ja sellekohasele signaalile ligipääsu ringhäälinguvõrgu teenuse osutajale katkestuse tekkest mitte hiljem kui 24 tunni jooksul. Maksimaalselt 24 tunnine teenuse taastamise aeg võib osutuda vajalikuks ekstreemsel juhul kui ERR peamaja (tavapärane teenuse osutamise taristu) ei ole ootamatu sündmuse tõttu kasutatav ning teleprogrammide tootmist ja edastamist tuleb jätkata teisest lokatsioonist. Juhul kui ekstreemse olukorra tekke võimalus on täpsemalt ette prognoositav, siis on ERR kõrgendatud valmisolekus ja saab teise lokatsiooni kasutusele võtta tunduvalt kiiremini või isegi ilma eetrikatkestuseta. Teleprogrammi taastamise hetkest tagab Eesti Rahvusringhääling teleuudiste tootmise ja edastamise sagedusega vähemalt 3 korda ööpäevas. Lühiuudiste ja tekstiliste uudiste tootmise ning edastamise prognoositav sagedus on suurem kui 3 korda ööpäevas.

Eelnõu § 3 lõike 3 kohaselt tagab Eesti Rahvusringhääling eesti- ja venekeelsete veebipõhiste uudiste ööpäevaringse tootmise ja sellekohasele signaalile ligipääsu sideettevõtjale katkestuse tekkest mitte hiljem kui 8 tunni jooksul. Maksimaalselt 8 tunnine teenuse taastamise aeg võib osutuda vajalikuks ekstreemsel juhul kui ERR peamaja (tavapärane teenuse osutamise taristu) ei ole ootamatu sündmuse tõttu kasutatav ning veebiuudiste tootmist tuleb jätkata teisest lokatsioonist. Juhul kui ekstreemse olukorra tekke võimalus on täpsemalt ette prognoositav, siis on ERR kõrgendatud valmisolekus ja saab teise lokatsiooni kasutusele võtta tunduvalt kiiremini või isegi ilma uudiste tootmist katkestamata. Veebiuudiste taastamise hetkest tagab Eesti Rahvusringhääling veebiuudiste tootmise vähemalt 18 tunnil päevas, 7 päeval nädalas.

Eelnõu § 3 lõike 4 kohaselt tagab ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja:

- 1) pidevalt käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud raadioprogrammide edastamise kriisivalmidusega saatejaamadest kuni 1-minutilise katkestusega ümberlülitamise hetkel;
- 2) käesoleva paragrahvi lõikes 2 nimetatud teleprogrammide puhul varuühendustele ümberlülituse kuni 24 tunni jooksul katkestuse hetkest.

Ringhäälinguvõrgu esitajal on loodud tänaseks võimekus nimetatud mahus teenust osutada võimalike ootamatutest sündmustest tekkinud katkestuste korral.

Eelnõu § 4 sätestab nõuded elutähtsa teenuse katkestuse ennetamiseks.

Eelnõu § 4 lõike 1 kohaselt kirjeldab Eesti Rahvusringhääling ja ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja elutähtsa teenuse toimepidevuse riskianalüüsis teenuse toimepidevuse tagamisega kaasnevaid ohtusid, sh ristsõltuvusi teistest elutähtsatest teenustest ja nendega seotud ohtusid ja katkestusi ning hädaolukorra seaduse § 9¹ kohase üleriigilises riskianalüüsis analüüsitud hädaolukordade või muud sarnast olukorda põhjustada võivaid ohte ning arvestab nendega toimepidevuse plaani koostamisel.

Eelnõu § 4 lõike 2 kohaselt Eesti Rahvusringhääling ja ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja:

- 1) määratlevad oma taristu, mis enim mõjutab tema elutähtsa teenuse toimepidevust (edaspidi *kriitiline taristu*);
- 2) tagavad oma objekti ja kriitilise taristu kaitse ja rakendavad turvalisuse tagamise meetmed vastavalt riskianalüüsi tulemustele ja elutähtsa teenuse korraldava asutuse korraldustele;
- 3) regulaarselt analüüsivad ja hindavad küberohte ning rakendavad maandavaid meetmeid vastavalt küberturvalisuse seadusele ja elutähtsa teenuse korraldava asutuse korraldustele;

4) sõlmivad töötajatega ja alltöövõtjatega lepingud, mis tagavad elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamisega seotud ülesannete täitmise ka töövälisel ajal;

5) vähendavad sõltuvust teistest elutähtsatest teenustest, sh omavad alternatiivseid sidepidamise lahendusi ning tagavad autonoomse elektritoite vastavalt käesoleva paragrahvi lõigetele 3 ja 4.

Eelnõu § 4 lõike 3 kohaselt tagab Eesti Rahvusringhääling avalik-õigusliku meediateenuse toimepidevuse tagamiseks elektrienergiaga varustamise teenuse katkestuse korral autonoomse elektritoite vähemalt 12 tunniks avalik-õigusliku meediateenuse toimimiseks. Autonoomse elektritoite pakkumise ajaline suutlikkus on seotud generaatorite tööks vajaliku diislikütuse varu suuruse ja selle varu täiendamise võimalusega. Juhul kui varusid saab vastavalt vajadusele operatiivselt täiendada, siis on elektritoide tagatud ka pikemate katkestuse korral.

Eelnõu § 4 lõike 4 kohaselt tagab ringhäälinguvõrgu teenuse toimepidevuse tagamiseks elektrienergiaga varustamise teenuse katkestuse korral ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja autonoomse elektritoite oma ringhäälinguvõrgu piires vähemalt 72 tunniks ringhäälinguvõrgu osale, mille toimepidevusest sõltub avalik-õigusliku meediateenuse kättesaadavus. Autonoomse elektritoite pakkumise ajaline suutlikkus on seotud generaatorite tööks vajaliku diislikütuse varu suuruse ja selle varu täiendamise võimalusega. Juhul kui varusid saab vastavalt vajadusele operatiivselt täiendada, siis on elektritoide tagatud ka pikemate katkestuse korral.

Eelnõu § 5 sätestab elutähtsa teenuse katkestuse ja elutähtsa teenuse ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestuse.

Olenevalt ootamatu sündmuse olemusest võib tekkida kriisiolukord, millele ei ole võimalik vastata katkestuse lubatud aja raamides. Seega, tuleb määratleda eraldi, millistel juhtudel on tegemist ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga.

Eelnõu § 5 lõike 1 kohaselt on avalik-õigusliku meediateenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga tegemist juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) Eesti Rahvusringhääling ei suuda taastada teenust käesoleva määruse § 3 lõigetes 1-3 sätestatud aja jooksul;
- 2) avalik-õigusliku meediateenuse katkestus põhjustab teise elutähtsa teenuse katkestusest tuleneva hädaolukorra.

Eelnõu § 5 lõike 2 kohaselt on ringhäälinguvõrgu teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest põhjustatud hädaolukorraga tegemist juhul, kui esineb vähemalt üks järgmistest tingimustest:

- 1) ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja ei suuda taastada teenust käesoleva määruse § 3 lõikes 4 sätestatud aja jooksul;
- 2) ringhäälinguvõrgu teenuse katkestus põhjustab teise elutähtsa teenuse katkestusest tuleneva hädaolukorra.

Eelnõu § 6 sätestab elutähtsa teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest või selle ohust teavitamise korralduse.

Juhul, kui elutähtsa teenuse osutajad ei suuda rakendada vastavaid meetmeid ning toimub ulatuslik või raskete tagajärgedega katkestus, peab toimima vastav teavitus (sh nii katkestusest, selle ohust kui ka nende lõppemisest) vastavate asutuste vahel.

Eelnõu § 6 lõike 1 kohaselt teavitab Eesti Rahvusringhääling viivitamata teenuse ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest või selle ohust ning katkestuse või selle ohu lõppemisest Kultuuriministeeriumi kontaktisikut e-posti teel.

Eelnõu § 6 lõike 2 kohaselt teavitab ringhäälinguvõrgu teenuse osutaja viivitamata tekkinud ringhäälinguvõrgu ulatuslikust või raskete tagajärgedega katkestusest või selle ohust ning katkestuse või selle ohu lõppemisest Kultuuriministeeriumi kontaktisikut ning Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ametit e-posti teel.

Eelnõu § 6 lõike 3 kohaselt sisaldab lõigetes 1-2 nimetatud teavitus sisaldab vähemalt järgmist teavet:

- 1) teenuste ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestuse või selle ohu algusaeg ja kestus;
- 2) teenuste ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestuse või selle ohu tegelik või oletatav põhjus ja hetkeolukorra lühikirjeldus;
- 3) teenuste taastamiseks või ulatusliku või raskete tagajärgedega katkestuse või selle ohu mõju vähendamiseks rakendatud ja rakendatavad meetmed;
- 4) esialgne hinnang prognoositava mõju kohta teenuste lõppkasutajale;
- 5) esialgne hinnang prognoositava mõju kohta teiste elutähtsate teenuste toimepidevusele.

Eelnõu § 6 lõike 4 kohaselt teavitab Kultuuriministeerium elutähtsa teenuse katkestusest tingitud hädaolukorrast või selle ohust hädaolukorra seaduse § 14 lõike 5 alusel kehtestatud korras.

3. Eelnõu vastavus Euroopa Liidu õigusele

Hädaolukorra seaduse muudatuse väljatöötamisel leiti vastava analüüsi tulemusena, et elutähtsate teenuste hulka, mille eesmärk on tagada ühiskonna toimimine, peavad kuuluma ka avalik-õigusliku meediateenuse toimimine ning avalik-õigusliku meediateenuse osutamiseks vajaliku ringhäälinguvõrgu teenuse toimimise tagamine.

Eelnõu on kooskõlas CER direktiiviga. CER direktiivi lisas nimetatud sektorite, allsektorite ja teenuseosutajate nimekiri ei ole ammendav. Liikmesriikidele on jäetud võimalus minna sellest laiemaks. Direktiivi kohaselt peaks liikmesriikide tegevus elutähtsa teenuse osutajate identifitseerimisel ja nende toimepidevuse tagamise toetamisel lähtuma riskipõhisest lähenemisviisist, millega suunatakse jõupingutused neile teenuseosutajatele, mis on elutähtsa ühiskondliku funktsiooni või majandustegevuse seisukohast kõige olulisemad. Analüüsides vastavaid teenuseid nende elutähtsuse määramise seisukohalt on tegemist teenustega, millel on märkimisväärne mõju Eesti ühiskonna toimimisele ja mida saab pidada CER direktiivi kriteeriumide kohaselt elutähtsateks.

4. Määruse mõjud

4.1. Mõjuvaldkond - riigivalitsemine. Mõju keskvalitsuse korraldusele (valitsusasutuste korraldus; avalik-õiguslike juriidiliste isikute korraldus ja rahastamine)

Sihtrühm: Kultuuriministeerium, Eesti Rahvusringhääling

Määruse täitmiseks peab ERR teostama märkimisväärseid investeeringuid vajalikku taristusse ning inimestesse. ETO võimekuse tagamiseks tuleb teostada teenuse toimepidevuse riskianalüüs; samuti välja töötada ning kehtestada detailsed kriisiplaanid erinevates olukordades tegutsemiseks. Määruse rakendamine eeldab ERR-ilt seniste tööprotsesside täiendavat läbivaatamist, pidevat riskianalüüsi ja toimepidevuse plaanide ajakohastamist, samuti juriidilise ja lepingulise valmisoleku tagamist nii põhitegevust toetavate partnerite kui ka personali tasandil. ERR peab rakendama elutähtsa teenuse katkestusi ennetavaid meetmeid, sealhulgas vähendama sõltuvust teistest elutähtsatest teenustest, olulisematest lepingupartneritest, tarnijatest ning infosüsteemidest tehniliste süsteemide, lepingute, personali ja muude teenuse osutamiseks oluliste vahendite dubleerimise, alternatiivsete lahenduste kasutamise, vajalike vahendite omamise ja nende varumise ning muu sellise kaudu;

Mõju Kultuuriministeeriumile kui elutähtsa teenuse toimepidevust korraldavale asutusele (ETKA)

Kultuuriministeerium peab tagama HOS-i alusel ETKA-le pandud kohustuste täitmiseks vajalikud inimressursid ning vajalikud vahendid. ETKA kohustusteks on koordineerida elutähtsa teenuse toimepidevuse tagamist, arvestades elutähtsate teenuste ristsõltuvust; nõustada elutähtsate teenuste osutajaid; teha järelevalvet elutähtsate teenuste toimepidevuse tagamise, sealhulgas elutähtsa teenuse katkestusi ennetavate meetmete rakendamise üle; kinnitada ETO toimepidevuse riskianalüüsi ja plaani; määrata oma ülesannete täitmise korraldamiseks kontaktisiku; kord aastas esitada Riigikantseleile kokkuvõtva aruande enda korraldatava ETOdega seotud sündmustest; koostada HOLPi ning korraldada riskikommunikatsiooni ja kriisireguleerimisõppusi (vähemalt üks kord kahe aasta jooksul); juhtida hädaolukorra lahendamist, sh korraldama kriisikommunikatsiooni;

Kuna ERRile ja Kultuuriministeeriumile pannakse vastavad kohustused esimest korda, siis tulevad vastavad võimekused eelnimetatud ülesannete täitmiseks ka esimest korda luua.

4.2. Mõjuvaldkond – majanduslikud mõjud

Sihtrühm: AS Levira, sideettevõtted

Määrusega kehtestatavad kohustused eeldavad Leviralt täiendavaid investeeringuid süsteemide töökindluse, varuvõimsuste ja järelevalvevõimekuse suurendamiseks ning organisatsiooni siseste protseduuride ja lepinguliste suhete vastavusse viimist elutähtsa teenuse osutajale kehtestatud nõuetega. Levira peab rakendama elutähtsa teenuse katkestusi ennetavaid meetmeid, sealhulgas vähendama sõltuvust teistest elutähtsatest teenustest, olulisematest lepingupartneritest, tarnijatest ning infosüsteemidest tehniliste süsteemide, lepingute, personali ja muude teenuse osutamiseks oluliste vahendite dubleerimise, alternatiivsete lahenduste kasutamise, vajalike vahendite omamise ja nende varumise ning muu sellise kaudu;

Mõju sideettevõtetele

Teistele sideettevõtetele määrus täiendavat mõju ei avalda. ETO-deks määratud sideettevõtted täidavad neile HOS-iga ja vastava valdkonna ministri poolt pandud kohustusi juba ka täna.

4.3. Mõjuvaldkond – mõju siseturvalisusele (elanike turvalisus, õnnetuste ennetamine ja lahendamine, kriisideks valmisolek), mõju sisejulgeolekule

Sihtrühm: riigi elanikkond

Avalik-õigusliku meediateenuse ja selle osutamiseks vajaliku ringhäälinguvõrgu toimepidevuse tagamine on demokraatliku ühiskonna toimimise seisukohalt kriitilise tähtsusega, kuna see võimaldab elanikkonnale edastada usaldusväärset ja operatiivset teavet ka kriisiolukordades. Määrus loob selged ja sidusad nõuded teenuste kättesaadavuse ja järjepidevuse tagamiseks, vähendades süsteemsete katkestuste riski ning parandades ühiskonna üldist vastupanuvõimet. Regulatsiooni kaudu tugevdatakse Eesti strateegilist julgeolekut ning tagatakse, et oluline teave jõuab elanikkonnani igas olukorras – sh hädaolukorras, looduskatastroofi, sõjalise kriisi või küberrünnakute korral. Määruse rakendamine loob ERRile ja Levirale võimekuse informeerida Eesti elanikkonda ka erakordsetes kriisioludes. Elanikkonna adekvaatne informeeritus aitab säilitada sotsiaalset sidusust, takistab desinformatsiooni levikut ja toetab demokraatlike väärtuste püsijäämist.

ERRi telekanalite vaatajate osakaal oli 2024. a 70% elanikkonnast, olles samal tasemel ka 2023. aastal. Raadiokanaleid kuulas 41% elanikkonnast, olles samuti samal tasemel 2023. aastal. Samas tuleb arvestada senist kogemust, et kasutajaskonnas on olulised muudatused kriisiolukordades, nii oli teenuse kasutajaskond 60 000 kõrgem Ukraina sõja alguses 2022. veebruaris (kokku 1,13 miljonit).

Kasutatavusele lisaks ja selle mõjutajaks on usaldusväärsus. ERR on kõrgeima usaldusväärusega meediakanal Eestis, mida saame järelada vastavatest usaldusvääruse näitajatest. 2023. aasta IV kvartalis oli ERRi usaldusvääruse näitaja oli 73%, usaldusvääruse näitaja on püsinud kõrgel tasemel kõigil viimastel aastatel.

Samuti tuleb arvestada, et ERRi toodab lisaks eestikeelsele programmile ka venekeelset programmi (televisioon ja raadio ning veeb). Levira raadiolevi ja TV-levi signaaliga on kaetud kogu Eesti territoorium ja sellest tulenevalt on võimalus teenust kasutada kogu Eesti elanikkonnal (nt vaatab antenniga televiisorit 207 000 inimest ja Vikerraadiot kuulab FM vahendusel igapäevaselt 120 000 inimest).

5. Määruse rakendamise seotud tegevused, vajalikud kulud ja määruse rakendamise eeldatavad tulud

Riigikaitse ülesande täitmiseks eraldati laiapindse riigikaitse investeeringute kavast ERR-ile 2025. aasta lisaeelarvega 4,1 miljonit eurot täiendavateks investeeringuteks programmide tootmise ja väljastuse kriisikindlate lahenduste väljaehitamiseks, küberturvalisuse tõstmiseks, autonoomse elektrivarustuse võimekuse parandamiseks ning nende investeeringutega seotud kulude katteks.

Aastatel 2026 - 2028 on vajalik investeerida Levira elutähtsa teenuse osutamise toimekindluse suurendamiseks, ERRi veebiuudiste varulahendusse ja teistesse vajalikesse tegvustesse veel 3,8 miljonit eurot.

6. Määruse jõustumine

Määrus jõustub üldises korras.

7. Eelnõu koostöölastamine ja huvigruppide kaasamine

Määruse eelnõu saadetakse koostöölastamiseks eelnõude infosüsteemi kaudu Justiits- ja Digiministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Rahandusministeeriumile, Riigikantseleile ning arvamuse andmiseks Eesti Rahvusringhäälingule ja AS-le Levira.